

MMF hodil uterák do gréckeho ringu. Španielsko hlási úspechy.

Grécky premiér sa nakazil optimizmom (pôvodca víru ostáva neznámy).

V pondelok sa otvorila aténska burza. Kapitálové kontroly pretrvávajú, takže nie je možné predat akcie a poslať si peniaze mimo krajinu. Predaj na krátko (short selling) je zatiaľ zakázaný. Napriek tomu (avšak podľa očakávania) burza padla ako mlynský kameň do rybníka. Za pár dní stratila zhruba 20 %, bankové tituly samotné stratili ešte viac. Pireus Bank za päť rokov stratila 97 % hodnoty a Eurobank (skutočne výstižný názov) fantastických 99,8 % hodnoty. Ich trhovú hodnotu je momentálne 5-krát nižšia ako trhovú hodnotu spoločnosti Uber. Minimum z roka 2012 však burza ešte nedosiahla.

Grécky premiér sa nakazil optimizmom (pôvodca víru ostáva neznámy). Jednania o treťom záchrannom balíku sú vraj v poslednej fáze a všetko je na dobrej ceste stihnúť to do 20. augusta. Ak sa to nestihne, Eurozóna bude musieť zase rýchlo tasiť ďalšiu preklenovaciu pôžičku, aby Grécko zaplatilo nadchádzajúce splátky dlhu. Prišla však zlá správa.

Koncom júla MMF vyhlásil, že bez odpisu aspoň tretiny gréckeho dlhu sa k tretiemu balíku nepripojí. Pre Európu je to nepríjemný postoj hneď pre dva dôvody.

Za prvé, chýbali by nemalé miliardy eur od MMF. Čo je ešte horšie, najvýznamnejšia svetová ekonomická inštitúcia dala týmto najavo, že tretí balík bez odpisu dlhu považuje za beznádejný. Európskym politikom sa bude ešte ťažšie na všetky strany vysvetľovať, prečo vlastne chcú do bľiaceho gréckeho kotla nasypať ďalšie desiatky miliárd. A to sú v MMF skôr optimisti, iné analýzy hovoria o potrebe odpísať viac ako polovicu dlhu, aby sa ekonomika stabilizovala.

Najväčším negatívnym šokom minulého týždňa však boli dáta o priemyselnej aktivite v krajine.

Najväčším negatívnym šokom minulého týždňa však boli dáta o priemyselnej aktivite v krajine. Index PMI (index nákupných manažérov) sa prepadol na najnižšiu hodnotu v histórii jeho merania v Grécku. Mnohé spoločnosti, ale aj bežní spotrebiteľia z pohraničia, hľadajú záchranu v susednom Bulharsku. Mračná sa sťahujú aj nad farmármi, na ktorých by mali dopadnúť tvrdé opatrenia v ďalšom kole schvaľovania predpísaných reforiem. Na svetlo sa dostáva aj zanedbávaná téma obrovských poľnohospodárskych dotácií, ktoré boli v Grécku vyplytvané. Mnohí farmári si nakúpili stroje, len preto, že boli dotované.

Z opačného konca Stredozemného mora prichádzajú naopak správy dobré. Španielsko predpokladá na súčasné európske pomery mimoriadne dobrý hospodársky rast na tretí kvartál, až 1% HDP. Na rok 2015 si plánujú rast 3,3% HDP. Dokonca aj španielske banky, ktoré boli spolu s realitným trhom v jadre krízy, sa pomaly zviechajú. Prijmy rastú, sektor sa postupne konsoliduje, z pôvodných 55 bánk v roku 2008 ostalo dnes 14 a čoskoro možno už len 10.

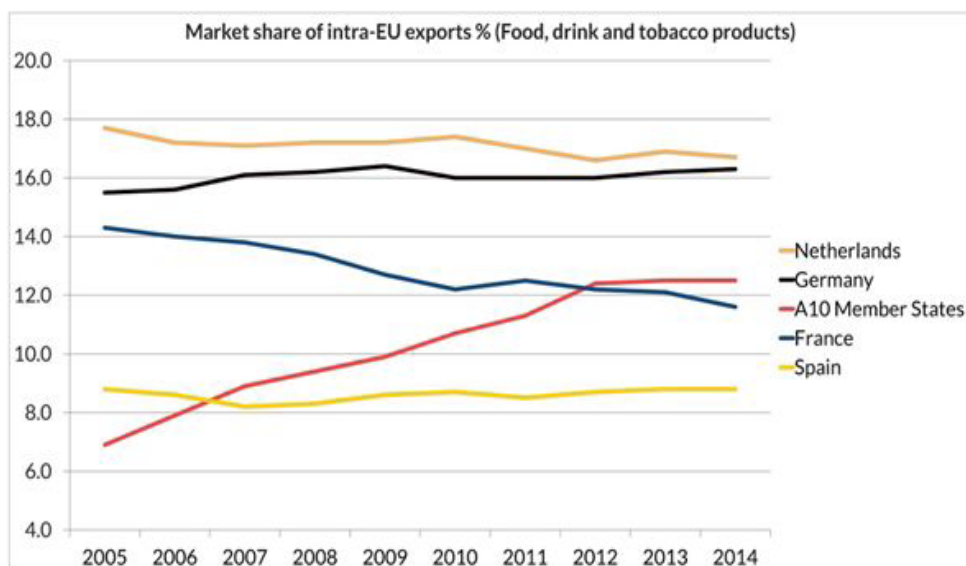
Pri hodnotení ekonomickej budúcnosti Španielska je na prvom mieste opatrnosť. Kríza úplne zmenila štandardy, cez ktoré sa dívame na ekonomiku. Čísla, pred desiatimi rokmi považované za mizerné, sa už dnes neraz označia za vynikajúce. Španielsku

No samozrejme nesmieme zabúdať na tlejúcu ekonomickú sopku v pozadí – dlh.

sa len veľmi pomaly darí znižovať svoju gigantickú nezamestnanosť a s každým ďalším mesiacom sa vytvára čoraz pevnejšia kohorta dlhodobo nezamestnaných, pre ktorých bude extrémne ťažké vrátiť sa do stavu zamestnaných. Neistá je aj politická situácia. Eurozónou obávaná strana Podemos v posledných mesiacoch začala strácať pôvodný ťah na bránu. No je takmer isté, že vláda po voľbách na jeseň 2015 bude koalíčná a párikov v španielskej straníckej politike je momentálne minimum, ak vôbec nejaké.

No samozrejme nesmieme zabúdať na tlejúcu ekonomickú sopku v pozadí – dlh. Španielsky deficit sa aj v roku 2014 priblížil 6 % HDP a úroveň dlhu atakuje hranicu 100 % HDP. Krajina musí každoročne na trhu získať gigantický balík peňazí, v roku 2016 to bude zhruba 230 miliárd eur. Momentálne sa to darí vďaka ECB a jej politike, ktorá podporuje extrémne nízke úroky. Tie sa pohybujú okolo 2 %, čo sú historické minimá. Stačí náznak neistoty na trhu a ...

Krušno bolo aj vo Francúzsku. Francúzski poľnohospodári protestovali proti slovenským farmárom a zablokovali hranice s Nemeckom. No, oni si vlastne mysleli, že protestujú proti nemeckým poľnohospodárom. V skutočnosti sú to však práve východoeurópski poľnohospodári (na grafe ako A10), ktorí začali v Európe nahrádzať stále klesajúcu produkciu francúzskeho poľnohospodárstva. Prezident Hollande a francúzska polícia neurobili nič, aby ochránili jeden z pilierov EÚ – slobodu pohybu. Zdá sa, že pre francúzsku vládu sú piliermi integrácie skôr spoločné regulácie, byrokracia a čo najvyššie dane pre všetkých. To nakoniec stojí aj za neúspechmi francúzskych farmárov.

Ale aby sme len nekritizovali Európu, sú miesta kde sú väčšie problémy.

Ale aby sme len nekritizovali Európu, sú miesta kde sú väčšie problémy. Oveľa väčšie problémy. A nemusí ísť len o desivé vojny v Sýrii či Iraku. Regulované ceny a následný nedostatok potravín vo Venezuele má prvé obete nepokojov v supermarketoch, ktorých sa odohráva okolo 100 mesačne. Krajina prakticky kompletne prešla na prídellový systém (kupujúcim v obchodoch dokonca odoberajú odtlačky prstov), no situácia sa neustále zhoršuje. Inflácia prekročila 800 % a najvyššia existujúca bankovka má hodnotu zhruba 12 eurocentov. Bankrot krajiny v roku 2016 sa už zdá byť nevyhnutný.

Koniec týždňa bez straty hodnoty želá

Martin Vlachynský
6.8.2015